

ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

Ε' ΜΕΡΟΣ

Ψαθός Δημήτρης
Παιδαγωγός – MSc
Κοινωνικής Ψυχιατρικής - Παιδοψυχιατρικής

Η σημερινή ενημέρωση αφορά ενδείξεις, στοιχεία, συμπτώματα που είναι ενδεικτικά ή σχετίζονται με τη *Νοητική Υστέρηση* και τα προβλήματα της *Κινητικότητας*.

Νοητική Υστέρηση

Τα παιδιά με νοητική υστέρηση δυσκολεύονται περισσότερο από τους συνομηλικούς τους να μάθουν, να καταλάβουν και να δράσουν. Για να θεωρηθεί ότι ένα παιδί πάσχει από νοητική υστέρηση θα πρέπει οι νοητικές λειτουργίες του να είναι σημαντικά χαμηλότερες από αυτές των συνομηλικών του αλλά και να συναντά δυσκολίες σε κάποιους τομείς της καθημερινής του ζωής (προσαρμοστική λειτουργικότητα), όπως στην ικανότητα του να περιποιηθεί τον εαυτό του ή να δημιουργήσει σχέσεις με άλλα παιδιά ή να δυσκολεύεται να επικοινωνήσει, να μην ασχολείται με δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο του, κ.α.

Το επίπεδο των νοητικών ικανοτήτων προσδιορίζεται από μια δοκιμασία (ένα τεστ) που χορηγείται από ψυχολόγο και είναι σχεδιασμένη για να μετρά κάποιες διαστάσεις της νοημοσύνης. Με βάση αυτήν την εξέταση προσδιορίζεται ο βαθμός νοητικής υστέρησης. Τα περισσότερα παιδιά που διαπιστώνεται ότι έχουν νοητική υστέρηση πρόκειται για ήπιες μορφές ενώ σπάνια παρατηρούνται σοβαρότερες περιπτώσεις.

Σύμφωνα λοιπόν με το επίπεδο ικανοτήτων διακρίνουμε την ήπια, τη μέτρια, τη σοβαρή και τη βαριά νοητική υστέρηση. Με ειδική και συστηματική εκπαίδευση όλα σχεδόν τα παιδιά με νοητική υστέρηση μπορούν να αναπτύξουν πολλές δεξιότητες.

Παράγοντες που προδιαθέτουν και σχετίζονται με τη νοητική υστέρηση είναι οι κληρονομικοί, οι ανωμαλίες στην ανάπτυξη του εμβρύου, η εγκυμοσύνη και οι περιγεννητικοί παράγοντές της (π.χ. πρόωρος τοκετός, λοιμώξεις, τραυματισμός του κεφαλιού κατά τον τοκετό), οι περιβαλλοντικοί (στέρηση τροφής, φροντίδας, λεκτικών και κοινωνικών ερεθισμάτων).

Τα παιδιά με νοητική υστέρηση καταλαβαίνουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και έχουν επίγνωση ότι σε σχέση με τα παιδιά της ηλικίας τους μαθαίνουν πιο αργά και υστερούν σε ορισμένες δραστηριότητες. Αυτή η συνειδητοποίηση σε συνδυασμό με την πιθανή αρνητική αντιμετώπιση από συγγενείς, συνομηλικούς και ξένους, μπορεί να είναι η αιτία

ανάπτυξης συναισθηματικών προβλημάτων, όπως κατάθλιψη ή προβλημάτων συμπεριφοράς.

Μπορεί βέβαια να συνυπάρχουν και άλλες διαταραχές όπως της ανάπτυξης, της υπερκινητικότητας κλπ.. Η θεραπευτική προσέγγιση αυτών των παιδιών θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις ικανότητές του.

Προβλήματα στην Αδρή και Λεπτή Κίνηση

Τις περισσότερες φορές, παιδιά που υποφέρουν από διαταραχές όπως η νοητική υστέρηση ή ο αυτισμός δυσκολεύονται να συντονίσουν τις κινήσεις τους. Μερικές φορές η δυσκολία αυτή παρουσιάζεται και σε παιδιά με φυσιολογική νοημοσύνη.

Πιο συγκεκριμένα, τα προβλήματα αυτά αναφέρονται στην δυσκολία των παιδιών αυτών να εκτελέσουν αδρές κινήσεις (π.χ. να πηδήξουν, να παίξουν σκοινάκι, να πιάσουν την μπάλα, να σταθούν στο ένα πόδι, κ.α.) και λεπτές κινήσεις (λ.χ. να κόψουν με το ψαλίδι, να χειριστούν μικρά αντικείμενα, να κρατήσουν το μολύβι, να δέσουν τα κορδόνια τους, κ.τ.λ.).

Συνήθως, ως βρέφη καθυστέρησαν να σταθούν, να μπουσουλήσουν και να περπατήσουν.

Ως παιδιά έχουν πρόβλημα με την ισορροπία γι' αυτό πέφτουν εύκολα, παραπατάνε, σκουντουφλάνε πάνω σε άλλα παιδιά ή τους πέφτουν πράγματα από το χέρι. Συγκρινόμενα με τα παιδιά της ηλικίας τους εμφανίζονται ως αδέρξια, ατσούμπαλα ή άγαρμπα. Δεν τα πάνε καλά με τα αθλήματα ενώ συχνά ο γραφικός τους χαρακτήρας είναι δυσανάγνωστος.

Αν παρατηρείτε στο παιδί σας μειωμένη ικανότητα να ελέγχει τις κινήσεις του και να μην τα καταφέρνει σε σωματικές δραστηριότητες μπορεί να οφείλεται σε αργή ανάπτυξη ή σε πρόβλημα κινητικότητας που θα χρειαστεί την βοήθεια του ειδικού για να ξεπεραστεί.

Για περισσότερη ενημέρωση και βοήθεια αν παρατηρήσατε κάποια από τα παραπάνω στα παιδιά σας, μπορείτε να απευθυνθείτε σε:

- Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα
- Κέντρα Ψυχικής Υγείας
- Παιδοψυχιατρικά Τμήματα Γενικών Νοσοκομείων
- Υπηρεσίες Υγείας Ασφαλιστικών Ταμείων

27-9-2012

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καλαντζή – Αζίζι Α.: «Εφαρμοσμένη κλινική ψυχολογία στο χώρο του σχολείου», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1985

Σακελλαρόπουλου Π.: «Σχέσεις μητέρας και παιδιού τον πρώτο χρόνο ζωής», εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2001

Παρασκευόπουλου Ι.: «Ψυχολογία των ατομικών διαφορών», εκδ. του ίδιου, Αθήνα, 1992

Τσιάντη Γ.- Μανωλόπουλου Σ.: «Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 1989